

terior. Se sabia que Proust l'havia titulat inicialment *La fugitive* i es creia que l'editor li havia posat *Albertine disparue*. Així, hi havia tendència darrerament a titular-la de la primera forma, com farà Bouquins i com fa Garnier-Flammarion —aquest, però, amb el segon títol en forma de subtítol. Nathalie Mauriac i Etienne Wolff han descobert ara que el títol d'*Albertine disparue* és el bo, perquè Proust l'escriu de la seva pròpia mà. Ara bé, sí que és cert que Proust va pensar titular-lo primer *La fugitive*, i que el va haver de canviar perquè en el catàleg de l'editorial hi havia un llibre de Tagore amb aquest títol. Gallimard la

va publicar a La Pléiade els anys cinquanta com *La fugitive* i a Folio, als setanta, com *Albertine disparue*. «Le livre de poche» també va triar el bo.

Quan tindrem temps, llegirem la nova *Albertine disparue* i consultarem algunes de les noves edicions de La Pléiade, Garnier-Flammarion o Bouquins-Laffont. Però, si ens «limitem» a rellegir-ne els volums de les edicions anteriors, ben segur que, «només amb això», ja farem una nova lectura de l'obra de Proust. Facin cas del meu eslògan. Llegiu i rellegiu Proust en qualsevol edició, fins i tot les noves: sempre farem una nova lectura de Proust. □

SUSKIND, AL REGINA

Contrabaix per a un monòleg

Diu que no li agradaven els monòlegs, ara, però, gràcies a l'obra de Süskind, se sent còmode a l'escenari. Ell és Carles Sales, un dels tants que assagen la utopia de viure de ser actor.

M. Sarrias/L. Ferrando

Eixit de l'Institut del Teatre, participant de la campanya Grec 76, i, per tant, membre fundador d'aquell moviment que es va anomenar teatre independent... És la *fitxa tècnica* de Carles Sales. Una fitxa que seguidament ens condueix fins avui al Regina, a través d'espectacles teatrals, feines esporàdiques com a cambrer, dramàtics per a la televisió, doblatge i alguna cosa de cinema. Més que un tastaolletes, Carles Sales és un dels tants que intenta la utopia de viure de ser actor.

Carles Sales, intèrpret de l'obra de Süskind.

—*¿Què en penses, del Contrabaix?*

—Es un monòleg amb públic, encara que ell no parli. Dèiem, mentre assajàvem, i crec que és una frase molt encertada: «Això és un solo de contrabaix i el dia de l'estrena ve la resta de l'orquestra, i aleshores serà el concert». He hagut de treballar sol per a

veure si després encaixava amb tots els altres, que són el públic.

He tingut bastant dificultat amb aquest to que té l'obra d'haver-te de fotre de tu mateix. No és tan fàcil dir-te que ets una merda, que tens trenta-vuit anys i que no ets cap geni. Està parlant d'un músic, però bé pot ser l'actor. A més, aquí baix el públicriu.

Jugues amb els teus sentiments reals per a fer riure.

No saps si faràs riure, perquè no ho fas bé o perquè no aconsegueixes el to. Et ridiculitzes i et vas sentint ridícul, aquí sol. Hi ha hagut nits de no dormir, de pensar que fracasses, que no estàs al que vols fer.

—*¿Què simbolitza l'instrument?*

—Jo suposo que l'autor tria un contrabaix perquè, en música simfònica, quasi mai no pot ser solista, només funciona per fer d'acompanyament i prou. És la frustració de l'artista que amb les mateixes hores de dedicació, el mateix treball, les mateixes esperances que qualsevol altre membre de l'orquestra, mai no pot fer de solista, i els altres sí. És l'artista condemnat a fer de funcionari i, immediatament, el públic sap que a un arquitecte, a un aparellador... els passa igual. I així anar fent.

—*¿Et mous còmode per l'escenari?*

—El públic diu que sí. Això també és virtut que amb en Joan Oller, el director, hi ha una amistat. Ens coneixem de fa temps i l'obra està apropada a la meva personalitat. Tant per a bé com per a mal, perquè després entres més fàcilment en els teus propis sentiments i ho pagues, però per això ets actor, i et fots.

—*¿Quin tipus de públic et ve a veure?*

—L'obra, malgrat explicar la ironia d'un home que es troba a la meitat de la seva vida i no li troba cap sentit, és bastant universal. Tant perquè la gent jove com la gran segueixin la pauta. Tot-hom està d'acord a riure o quedar-se seriós, tots segueixen el mateix ritme. La gent gran no riu tant, potser hi ha coses que, com a mi mateix em passa, li fan por. El dia que se'n va anar llum va ser acollonant, perquè em van integrar a la platea. Vaig baixar i vam fer *La Rosa Púrpura del Cairo*. Vaig dir: Bé, a veure si alguna senyora se m'emportarà a casa... el que passa és que cap no ho va fer, perquè totes anaven en parella. Tampoc es tractava de matar-los el marit...

—*¿Creus que el monòleg és una bona sortida econòmica pel teatre?*

—*¿De cara a la producció?*, no sé què dir-te. A mi fins ara no m'agradaven, em semblava una mica com si anessis a rebaixar el preu. Però té molt risc, perquè si t'equivoques... I això és més car del que sembla, perquè hi ha molta gent treballant-hi. El que passa és que com els «capitalistes» som en Joan Oller i jo amb una petita subvenció de la Generalitat, si no cobrem, ens aguantem. □